

Λεωφορεία χαμηλών
εκπομπών

Ενεργειακά αποδοτικές
κατασκευές

Ακίνδυνα για την υγεία
καθαριστικά προϊόντα

Procura⁺
2^η έκδοση

Εγχειρίδιο

Ένας οδηγός για Βιώσιμες και Συμφέρουσες Δημόσιες Προμήθειες

Βιολογικά τρόφιμα / Τρόφιμα από
Δίκαιο και Αλληλεγγύη Εμπόριο

Ενεργειακά αποδοτικός
ηλεκτρονικός εξοπλισμός

Πράσινη
ηλεκτρική ενέργεια

Procura⁺
Sustainable
Procurement
Campaign

I.C.L.E.I
Local
Governments
for Sustainability

ΕΠΤΑ
ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ - ΜΕΛΕΤΗΤΕΣ
ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΩΝ ΕΡΓΩΝ

Procura⁺
2^η έκδοση

Εγχειρίδιο

Ένας οδηγός για Βιώσιμες και Συμφέρουσες Δημόσιες Προμήθειες

Το εγχειρίδιο Procura⁺

Ένας Οδηγός για Βιώσιμες και Συμφέρουσες Δημόσιες Προμήθειες, 2η έκδοση

Εκδότης:

ICLEI – Local Governments for Sustainability, European Secretariat
Gino Van Begin (responsible)

Επιμέλεια:

Simon Clement, ICLEI European Secretariat, Sustainable Procurement Team

Συγγραφείς:

Simon Clement, Peter Defranceschi, Mark Hidson, Amalia Ochoa, Aureà Adell Querol (ICLEI European Secretariat),
Ria Müller, Heimo Staller (IFZ), Αλέξης Χατζημηπίρος, Ειρήνη Σκουλιά, (ΕΠΤΑ), Hannah Isaac, Andrea Immendörfer
(ESD), Didier Bergeret (Auxilia), Francesca Villari, Martino Milardi (Università di Reggio Calabria), Montserrat Reus
Marti (Diputació de Barcelona), Josep Puig (Ecoserveis), Barbara Armanini, Livia Mazzà (Provincia di Cremona),
Σπύρος Αρβανιτάκης (Τοπική Ένωση Δήμων και Κοινοτήτων Νομού Αττικής), Carina Herbertsson, Patrick Hjelm,
Johan Hultman (Växjöhem).

Μετάφραση και Επιμέλεια Ελληνικής Έκδοσης:

ΕΠΤΑ ΕΠΕ – Σύμβουλοι Μελετητές Περιβαλλοντικών Έργων

Φωτογραφίες:

ICLEI: Mark Hidson (p. 70, 77), Peter Defranceschi (p. 28), Renie Brautigam (p. 58)
Dreamstime.com (p. 18, 25, 62, 67, 74)
photocase.com: Thomas Kerzner (p. 32), JiffyStyler (p. 54), stm (p. 38)
Fotolia.de: Daiga Lelieur (p. 8), Otmar Smit (p. 12), Markus Barzen (p. 20), Greg Pickens (p. 40),

Σχεδίαση: www.land-in-sicht.de

Επιμέλεια Εκτύπωσης: DOT REPRO A.E.

Copyright: ©

ICLEI European Secretariat GmbH, Freiburg, Germany, 2007

Με την επιφύλαξη όλων των δικαιωμάτων. Δεν επιτρέπεται η δημοσίευση μέρους ή ολόκληρου του εντύπου ή η αναπαραγωγή σε οποιαδήποτε μορφή και με οποιοδήποτε τρόπο, χωρίς την έγγραφη άδεια του οργανισμού ICLEI – Local Governments for Sustainability, European Secretariat.

Εκτύπωση στην Ελλάδα σε 100% ανακυκλωμένο και μη όξινο χαρτί.

Διατίθεται από την ΕΠΤΑ ΕΠΕ – Σύμβουλοι Μελετητές Περιβαλλοντικών Έργων

Ολοφύτου 15, 11142, Αθήνα

Τηλ: 210 2224208

Φαξ: 210 2914534

E-mail: info@epta.gr

Website: www.epta.gr

Αναγνωρίσεις

Το έντυπο αυτό δημιουργήθηκε στα πλαίσια του προγράμματος DEEP (Διάδοση Μέτρων Εξοικονόμησης Ενέργειας σε Κτήρια του Δημοσίου Τομέα), με την υποστήριξη του προγράμματος «Ευφυής Ενέργεια» της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η αποκλειστική ευθύνη για το περιεχόμενο του εντύπου βαρύνει τους συγγραφείς και δεν αντιπροσωπεύει απαραίτητα τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δεν ευθύνεται για οποιαδήποτε χρήση των πληροφοριών που εμπεριέχονται σε αυτό το έντυπο. Περισσότερες πληροφορίες για το πρόγραμμα DEEP μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα www.iclei-europe.org/deep.

Πρόλογος	6		
I Κεφάλαιο I: Εισαγωγή			
1 Πράσινες συμβάσεις, έξυπνες συμβάσεις	8		
2 Πράσινες συμβάσεις: Τα οφέλη	9		
3 Το δυναμικό των δημοσίων συμβάσεων	10		
4 Γιατί να ξεκινήσουμε τώρα πράσινες συμβάσεις;	11		
5 Προκλήσεις και λύσεις	12		
6 Το εγχειρίδιο της Εκστρατείας Procura+	13		
6.1 Τα περιεχόμενα του εγχειριδίου	13		
6.2 Το CD-ROM	14		
7 ICLEI – Τοπικές Αρχές για την Αειφορία	15		
II Κεφάλαιο II: Η Εκστρατεία Procura+			
1 Τι είναι η Εκστρατεία Procura+;	16		
2 Στόχοι της Εκστρατείας	16		
3 Οφέλη από τη συμμετοχή στην Εκστρατεία	17		
4 Πώς να γίνετε μέλος της Εκστρατείας	19		
5 Περισσότερες πληροφορίες	19		
III Κεφάλαιο III: Ενσωμάτωση της περιβαλλοντικής διάστασης στις διαδικασίες σύναψης μιας δημόσιας σύμβασης			
1 Βασικές αρχές για τη διαδικασία σύναψης μιας δημόσιας σύμβασης	21		
2 Σημεία της προκήρυξης όπου μπορούν να εισαχθούν περιβαλλοντικά κριτήρια	21		
2.1 Καθορισμός του αντικειμένου της σύμβασης	21		
2.2 Καθορισμός των τεχνικών προδιαγραφών	22		
2.3 Κριτήρια επιλογής	24		
2.4 Ανάθεση σύμβασης	26		
2.5 Όροι εκτέλεσης συμβάσεων	27		
2.6 Συμπεράσματα	27		
3 Ανάπτυξη περιβαλλοντικών προδιαγραφών	28		
3.1 Οικολογική σήμανση	28		
3.2 Κατευθυντήριες Οδηγίες	30		
IV Κεφάλαιο IV: Το κόστος των πράσινων συμβάσεων			
1 Εισαγωγή	32		
2 Βλέποντας πέρα από την τιμή αγοράς: Κόστος κύκλου ζωής των προϊόντων	33		
3 Καταγραφή του πραγματικού κόστους: Η κάρτα αξιολόγησης των συμβάσεων	34		
4 Ελαχιστοποίηση της ανάγκης αγοράς	35		
5 Κοινές προμήθειες	37		
6 Διατήρηση ανταγωνιστικών τιμών αγοράς: Όρια τιμών	39		
V Κεφάλαιο V: Μεθοδολογία για την Εκστρατεία Procura+			
1 Η διαδικασία των Βημάτων – Εισαγωγή	41		
1.1 Ευέλικτο πλαίσιο	41		
1.2 Πολιτική βούληση	42		
1.3 Καταμερισμός αρμοδιοτήτων	43		
2 Τα Βήματα της Εκστρατείας Procura+			
2.1 Βήμα 1: Προετοιμασία	43		
2.1.1. Προσεγγίσεις για την υλοποίηση			
2.1.2. Επιλογή κατηγοριών προϊόντων ή υπηρεσιών			
2.1.3. Ερωτηματολόγιο αναφοράς			
2.2 Βήμα 2: Καθορισμός στόχων	48		
2.2.1 Πώς να θέσετε στόχους			
2.3 Βήμα 3: Ανάπτυξη σχεδίου δράσης	50		
2.3.1 Σχέδιο δράσης			
2.3.2 Τι πρέπει να καλύπτουν οι δράσεις			
2.3.3 Ανάθεση αρμοδιοτήτων			
2.4 Βήμα 4: Εφαρμογή του σχεδίου δράσης	52		
2.5 Βήμα 5: Παρακολούθηση της προόδου και αναφορά των αποτελεσμάτων			
3 Διάρκεια της διαδικασίας των Βημάτων	53		
4 Η προσέγγιση «Άμεσο ξεκίνημα»	54		
4.1 Βήμα 1: Επιλογή προϊόντος/υπηρεσίας	54		
4.2 Βήμα 2: Ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και κοινωνικών κριτηρίων στις προκηρύξεις των διαγωνισμών	55		
4.3 Βήμα 3: Ανάλυση και αξιολόγηση της προόδου	55		
VI Κεφάλαιο VI: Βασικά κριτήρια Procura+ - Εισαγωγή	57		
A: Λεωφορεία			
1 Βασικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις	58		
2 Βασικά κριτήρια Procura+ - Λεωφορεία	58		
3 Πρόσθετες ιδέες	61		
4 Σχετικά οικολογικά σήματα	61		
B: Προϊόντα και υπηρεσίες καθαρισμού και συντήρησης			
1 Βασικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις	62		
2 Βασικά κριτήρια Procura+ - Προϊόντα καθαρισμού	62		
• Αγορές προϊόντων καθαρισμού για εσωτερικούς χώρους	63		
• Σύμβαση για υπηρεσίες καθαρισμού	64		
3 Πρόσθετες ιδέες	65		
4 Σχετικά οικολογικά σήματα	66		
Γ: Πράσινη ηλεκτρική ενέργεια			
1 Βασικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις	67		
2 Βασικά κριτήρια Procura+ - Ηλεκτρική ενέργεια	67		
• Πράσινη ηλεκτρική ενέργεια			
3 Πρόσθετες ιδέες	69		
Δ: Τρόφιμα και υπηρεσίες τροφοδοσίας			
1 Βασικές περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις	70		
2 Βασικά κριτήρια Procura+ - Τρόφιμα και υπηρεσίες τροφοδοσίας	70		
• Βιολογικά τρόφιμα	70		
• Προϊόντα Δίκαιου και Αλληλεγγύου Εμπορίου	72		
3 Πρόσθετες ιδέες	73		
4 Σχετικά οικολογικά σήματα	73		
Ε: Ηλεκτρονικός εξοπλισμός			
1 Βασικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις	74		
2 Βασικά κριτήρια Procura+ - Ηλεκτρονικός εξοπλισμός	74		
3 Πρόσθετες ιδέες	75		
4 Σχετικά οικολογικά σήματα	76		
ΣΤ: Κατασκευή/Ανακαίνιση κτηρίων			
1 Βασικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις	77		
2 Κατευθυντήριες οδηγίες Procura+	78		
2.1 Θεματικές ενότητες			
2.2 Διαδικασία κατασκευής			
2.3 Φάσεις διαγωνισμού			
2.4 Έργα ανακαίνισης			
2.5 Αρίθμηση των επιλογών			
3 Πρόσθετες ιδέες	85		

Πρόλογος

Πράσινες συμβάσεις είναι οι “έξυπνες συμβάσεις”. Αυτό σημαίνει βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων συμβάσεων και ταυτόχρονα εκμετάλλευση της αγοραστικής δύναμης του δημοσίου τομέα ώστε να επιτευχθούν σπουδαιότερα περιβαλλοντικά και κοινωνικά οφέλη σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο.

Οι κοινότητες σε ολόκληρο τον κόσμο αντιμετωπίζουν τις δραματικές συνέπειες της αλλαγής του κλίματος, της υπερβολικής χρήσης των φυσικών πόρων, της μείωσης της βιοποικιλότητας και της αυξανόμενης φτώχειας. Αυτά τα προβλήματα δε μπορούν να αντιμετωπιστούν χωρίς να γίνει αλλαγή κατεύθυνσης σε πιο βιώσιμες πρακτικές παραγωγής και κατανάλωσης. Εάν τα δισεκατομμύρια των δημοσίων Ευρώ, Δοληαρίων, Γιεν κα ξεδεύονταν σε προϊόντα και υπηρεσίες που προάγουν την αειφόρο ανάπτυξη, θα μπορούσε να γίνει ένα τεράστιο βήμα μπροστά.

Τυπικά υπεύθυνος για το 10-20% των δαπανών, ο δημόσιος τομέας έχει σημαντική αγοραστική ισχύ για να οδηγήσει την αγορά προς την παροχή πράσινων προϊόντων και υπηρεσιών. Ωστόσο, αυτό μπορεί να επιτευχθεί μόνο εάν όσοι δρουν στο δημόσιο τομέα δουλέψουν μαζί για να στείλουν ένα ενιαίο και ξεκάθαρο μήνυμα στην αγορά.

Μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων: Κάθε προϊόν ή υπηρεσία που αγοράζεται, έχει περιβαλλοντικές επιπτώσεις κατά τη διάρκεια του κύκλου ζωής του, από την εξαγωγή των πρώτων υλών και την παραγωγή του, μέχρι τη χρήση του και την τελική του διάθεση. Η λήψη έξυπνων αποφάσεων για τις δημόσιες συμβάσεις, μπορεί να μειώσει σημαντικά τις επιπτώσεις αυτές, με οφέλη σε τοπικό και παγκόσμιο επίπεδο. Στην αγορά είναι διαθέσιμες σε ανταγωνιστικές τιμές όλο και περισσότερες φιλικές προς το περιβάλλον εναλλακτικές λύσεις, όπως για παράδειγμα ενεργειακά αποδοτικά κτήρια, ηλεκτρική ενέργεια παραγόμενη από ανανεώσιμες πηγές, υπηρεσίες τροφοδοσίας που προσφέρουν βιολογικά τρόφιμα και δημόσιες συγκοινωνίες που ρυπαίνουν λιγότερο την ατμόσφαιρα.

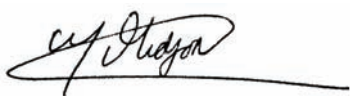
Ενθάρρυνση κοινωνικών βελτιώσεων: Οι αγορές που κάνουμε έχουν και κοινωνικές επιπτώσεις και έτσι οι δημόσιες συμβάσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να οδηγήσουν σε βελτιώσεις σε κοινωνικό επίπεδο, είτε αυτό σημαίνει την εξασφάλιση καλύτερων συνθηκών εργασίας για τους εργαζόμενους στα δημόσια έργα, είτε την προσβασιμότητα ατόμων με αναπηρίες σε δημόσια κτήρια, την παροχή νέων ευκαιριών εργασίας για περιθωριοποιημένες ομάδες, την καταπολέμηση της παιδικής εργασίας ή την υποστήριξη του Δίκαιου και Αλληλέγγυου Εμπορίου (Fair Trade).

Επίτευξη οικονομικής αποτελεσματικότητας: Ξυπνες συμβάσεις σημαίνει επίσης αποδοτικές συμβάσεις. Πολύ συχνά μελετάται μόνο η αρχική τιμή αγοράς όταν αγοράζονται προϊόντα και υπηρεσίες, αγνοώντας το κόστος χρήσης, όπως η κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας ή νερού, οι δαπάνες συντήρησης και το κόστος διάθεσης στο τέλος του κύκλου ζωής τους. Επίσης πολλά προϊόντα αγοράζονται άσκοπα. Επομένως, υπάρχουν δυνατότητες σημαντικής εξοικονόμησης.

Οι πράσινες συμβάσεις μπορούν να έχουν σημαντικά οφέλη και να κάνουν τη διαφορά, σε περιβαλλοντικό, κοινωνικό και οικονομικό επίπεδο. Σήμερα ωστόσο, οι δημόσιες αρχές, αισθάνονται πως παρεμποδίζεται η ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και κοινωνικών παραμέτρων στις συμβάσεις, εξαιτίας της έλλειψης υποστήριξης και κατά δεύτερο λόγο εξαιτίας της έλλειψης δοκιμασμένων εργαλείων.

Αυτό το εγχειρίδιο αναπτύχθηκε από και για τις Ευρωπαϊκές δημόσιες αρχές, παρέχοντας καθαρές και απλές συμβουλές για την εφαρμογή πράσινων συμβάσεων σε έναν δημόσιο οργανισμό, ανεξάρτητα από το μέγεθος ή το επίπεδο της εμπειρίας του. Το εγχειρίδιο παρουσιάζει το μοντέλο υλοποίησης και τα κριτήρια που αναπτύχθηκαν στο πλαίσιο της Εκστρατείας Procura⁺, της εκστρατείας πράσινων συμβάσεων του Διεθνούς Οργανισμού ICLEI.

Γίνετε κι εσείς μέλος της Εκστρατείας!

Mark Hidson,
Διευθυντής του Τμήματος Πράσινων Προμηθειών
& Μάνατζερ της Εκστρατείας Procura⁺
ICLEI - Local Governments for Sustainability

Danielle Poliautre,
Αντιδήμαρχος της Λιλ (Γαλλία)
Πρόεδρος της Εκστρατείας Procura⁺

Κεφάλαιο I: Εισαγωγή

1	Πράσινες συμβάσεις, έξυπνες συμβάσεις	8
2	Πράσινες συμβάσεις: Τα οφέλη	9
3	Το δυναμικό των δημόσιων συμβάσεων	10
4	Γιατί να ξεκινήσουμε τώρα πράσινες συμβάσεις;	11
5	Προκλήσεις και λύσεις	12
6	Το εγχειρίδιο της Εκστρατείας Procura+	13
7	ICLEI - Τοπικές αρχές για την αειφορία	15

1 Πράσινες συμβάσεις, έξυπνες συμβάσεις

Οι πράσινες συμβάσεις εξασφαλίζουν μεταξύ άλλων ότι τα προϊόντα και οι υπηρεσίες που αγοράζει ο οργανισμός σας είναι όσο το δυνατόν πιο βιώσιμες, με το χαμηλότερο περιβαλλοντικό και τον υψηλότερο κοινωνικό αντίκτυπο.

Βασικά, αυτό σημαίνει πως εξασφαλίζετε για παράδειγμα ότι αγοράζετε πάντα ανακυκλωμένο χαρτί ή καφέ που σέβεται τις αρχές του Δίκαιου και Αλληλεγγύου Εμπορίου (Fair Trade). Πιο αναλυτικά, σημαίνει συστηματική ενσωμάτωση περιβαλλοντικών και κοινωνικών παραμέτρων σε όλες τις δραστηριότητες συμβάσεων-είτε αγοράζονται αγαθά, υπηρεσίες ή έργα-από τον καθορισμό των πραγματικών αναγκών, των κατάλληλων τεχνικών προδιαγραφών και διαδικασιών αξιολόγησης, στην παρακολούθηση της απόδοσης και των αποτελεσμάτων.

Μπορεί να σημαίνει την ενσωμάτωση μιας ολόκληρης σειράς χαρακτηριστικών των προϊόντων και των υπηρεσιών που αγοράζετε, για παράδειγμα:

- Χρήση μη τοξικών ουσιών και ανανεώσιμων υλικών
- Κατανάλωση ενέργειας και νερού κατά τη διάρκεια της χρήσης
- Επιλογές διάθεσης, επαναχρησιμοποίησης και ανακύκλωσης στο τέλος του κύκλου ζωής
- Συνθήκες εργασίας στην παροχή υπηρεσιών

Μπορεί να είναι τόσο απλό όσο ο αποκλεισμός συγκεκριμένων χημικών στις προτεινόμενες τεχνικές προδιαγραφές για τον καθαρισμό προϊόντων ή τόσο ευρύ όσο ο επαναπροσδιορισμός του σχεδίου για τον καθαρισμό του γραφείου σας.

Μόνο λαμβάνοντας υπόψη ολόκληρο το κόστος του κύκλου ζωής και τα οφέλη από τις συμβάσεις που υλοποιείτε, εξασφαλίζετε την αποτελεσματικότητα των ενεργειών σας.

Οι συμβάσεις και οι πράσινες συμβάσεις πρέπει να είναι ένα και το αυτό.

2 Πράσινες συμβάσεις: Τα οφέλη

Δίνεται έμφαση από τους συμμετέχοντες στην Εκστρατεία Procura⁺, σε έναν αριθμό βασικών οφελών των πράσινων συμβάσεων:

- **Οικονομικά οφέλη:** Τα αποδοτικά σε ενέργεια, νερό και πόρους προϊόντα, υπηρεσίες και κτήρια, μπορούν να μειώσουν σημαντικά τους λογαριασμούς από τη χρήση και τα λειτουργικά έξοδα. Η αγορά περιβαλλοντικά φιλικών προϊόντων, μπορούν να μειώσουν τα έξοδα διαχείρισης αποβλήτων και τα έξοδα για την πρόληψη της ρύπανσης. Η πόλη του Tubingen στη Γερμανία εξοικονομεί €30.000 ετησίως κάνοντας κεντρικά τις συμβάσεις για το προϊόντα και τις υπηρεσίες καθαρισμού και χρησιμοποιώντας καινοτόμα προϊόντα. Για να διαβάσετε περισσότερα για τα οικονομικά των πράσινων συμβάσεων συμβουλευτείτε το Κεφάλαιο IV του εγχειριδίου.
- **Επίτευξη τοπικών περιβαλλοντικών στόχων και προστασία δημόσιας υγείας:** Οι πράσινες συμβάσεις μπορούν να είναι μία προσέγγιση πολύ αποδοτική οικονομικά, για να αντιμετωπιστούν τα τοπικά περιβαλλοντικά προβλήματα και να επιτευχθούν οι περιβαλλοντικοί στόχοι του οργανισμού σας. Για παράδειγμα, η χρήση μη τοξικών προϊόντων καθαρισμού και ο εφοδιασμός με καθαρά, οργανικά τρόφιμα, παρέχει πιο υγιεινές συνθήκες για μαθητές και εργαζόμενους σε γραφεία. Η χρήση λεωφορείων και αυτοκινήτων χαμηλών εκπομπών, μπορεί να βελτιώσει την ποιότητα του τοπικού ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος. Η σύμβαση για την παροχή πράσινης ηλεκτρικής ενέργειας μπορεί να συνεισφέρει στην επίτευξη των στόχων για την προστασία του κλίματος.
- **Επίτευξη τοπικών κοινωνικών στόχων:** Βασικά κοινωνικά θέματα όπως η δημιουργία θέσεων απασχόλησης και οι συνθήκες εργασίας, αλληλ και η περιθωριοποίηση συγκεκριμένων ομάδων, μπορούν επίσης να αντιμετωπιστούν μέσω των δημοσίων συμβάσεων για υπηρεσίες. Η εφαρμογή αυστηρών συνθηκών για εταιρείες που εκτελούν υπηρεσίες για λογαριασμό σας, όπως η εύνοια των μειονοτικών ομάδων ή η εξασφάλιση ποιοτικών συνθηκών εργασίας, μπορεί να κάνει τη διαφορά.
- **Πρώθηση της καινοτομίας σε τοπικό επίπεδο:** Η συνεργασία με τους τακτικούς σας τοπικούς προμηθευτές, για να ενθαρρυνθούν περιβαλλοντικά καινοτόμες προσεγγίσεις και η δημιουργία αγορών για τέτοια προϊόντα, μπορεί να οδηγήσει στη δημιουργία ενός ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος για τους προμηθευτές αυτούς σε εθνικό και διεθνές επίπεδο.
- **Βελτίωση της δημόσιας εικόνας και αύξηση της νομιμότητας:** Η υλοποίηση μιας πολιτικής πράσινων συμβάσεων, είναι ένας αποτελεσματικός τρόπος για την δημοσιοποίηση της δέσμευσης του οργανισμού σας για την προώθηση της αειφορίας.
- **Συμβολή στην παγκόσμια αειφορία:** Ο αντίκτυπος των πράσινων συμβάσεων μπορεί να γίνει αισθητός παγκοσμίως, βοηθώντας στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και της αποψίλωσης των δασών, καθώς και στη βελτίωση των οικονομικών πόρων των μικρών αναπτυσσόμενων παραγωγών παγκοσμίως, μέσω της στήριξης του Δίκαιου και Αλληλεγγύου Εμπορίου.

3 Το δυναμικό των δημόσιων συμβάσεων

Οι οργανισμοί του ευρύτερου δημόσιου τομέα, από τοπικά μέχρι εθνικά γραφεία διοίκησης, από πανεπιστήμια και σχολεία μέχρι νοσοκομεία και κοινωφελείς υπηρεσίες, ελέγχουν τεράστιους προϋπολογισμούς κι αγοράζουν τεράστιες ποσότητες προϊόντων και υπηρεσιών κάθε χρόνο. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή εκτιμά ότι €1,5 τρισεκατομμύρια δαπανώνται ετησίως από τις δημόσιες αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.), το οποίο αντιπροσωπεύει περίπου το 16% του Ακαθάριστου Εγχώριου Προϊόντος^[1] - ενώ σε κάποιες χώρες το ποσοστό αυτό είναι ακόμα υψηλότερο. Αυτό περιλαμβάνει, για παράδειγμα, 2,8 εκατομμύρια ηλεκτρονικούς υπολογιστές και οθόνες που αγοράζονται ετησίως από τις δημόσιες αρχές της Ε.Ε.

Πίνακας 1:
Δημόσιες συμβάσεις
ως ποσοστό του Α.Ε.Π.
- Επιλεγμένες χώρες
(2002)

Χώρα	%
Γερμανία	17
Ιταλία	12
Ολλανδία	21
Ισπανία	13
Σουηδία	20
Ηνωμένο Βασίλειο	18
Ελλάδα	13
Ε.Ε. 15	16

Με τόσο σημαντική αγοραστική δύναμη, οι δημόσιες αρχές είναι ικανές όχι μόνο να επιτύχουν άμεσες και ουσιαστικές περιβαλλοντικές, οικονομικές και κοινωνικές βελτιώσεις, αλλά και να ασκήσουν αξιολογούμενη επιρροή στην αλλαγή κατεύθυνσης ολόκληρης της αγοράς προς την παροχή περισσότερο βιώσιμων προϊόντων και υπηρεσιών.

Άμεσες επιπτώσεις:

- Ο δημόσιος τομέας στην Ε.Ε., υπολογίζεται ότι αγοράζει περίπου 150.000 GWh ηλεκτρικής ενέργειας ετησίως, αντιπροσωπεύοντας περίπου το 6-7% της αγοράς. Η μετατόπιση προς την πράσινη ηλεκτρική ενέργεια θα μπορούσε να οδηγήσει στην αποφυγή μέχρι και 60 εκατομμύρια τόνων εκπομπών CO₂, που αντιστοιχεί στο 18% των υποχρεώσεων της Ε.Ε. βάσει του Πρωτοκόλλου του Κιότο και ισοδυναμεί με τις εκπομπές μίας πόλης στο μέγεθος του Λονδίνου^[2].
- Το Πανεπιστήμιο της Βαρκελώνης χρησιμοποιεί ετησίως σε αυτόματους πωλητές 6.500 Kg καφέ Δίκαιου και Αλληλεγγύου Εμπορίου (Fair Trade). Αυτό παρέχει μια καλή διαβίωση για 15 με 20 οικογένειες από την Τανζανία.^[3]

Επιπτώσεις για ολόκληρη την αγορά:

- Ακολουθώντας μία ομοσπονδιακή δικαστική απόφαση στις Ηνωμένες Πολιτείες, σύμφωνα με την οποία οι δημόσιες αρχές πρέπει να αγοράζουν μόνο υπολογιστές οι οποίοι συμμορφώνονται με το σήμα Energy Star^[4], η ζήτηση για τέτοια μοντέλα ήταν τόσο μεγάλη ώστε μέσα σε μερικά χρόνια σχεδόν όλα τα προϊόντα που ήταν διαθέσιμα στην αγορά ακολουθούσαν αυτά τα πρότυπα. Οι κατασκευαστές αντιλήφθηκαν πως δεν είχε νόημα να λειτουργούν παράλληλες γραμμές παραγωγής κι έτσι απέσυραν σταδιακά τα λιγότερο αποδοτικά μοντέλα.

Επιπλέον, οι δημόσιες συμβάσεις μπορούν να προωθήσουν την καινοτομία στην αγορά, παρέχοντας το κατάλληλο υπόβαθρο για την παραγωγή νέων προϊόντων.

^[1] Έκθεση για τη λειτουργία της αγοράς των δημόσιων συμβάσεων στην Ε.Ε: οφέλη από την εφαρμογή των Οδηγιών και προκλήσεις για το μέλλον (2004) http://ec.europa.eu/internal_market/publicprocurement/studies_en.htm

^[2] Οι υπολογισμοί προέκυψαν από το Ευρωπαϊκό ερευνητικό πρόγραμμα Relief, που συντονίστηκε από το Διεθνή Οργανισμό ICLEI, ο οποίος υπολόγισε τα δυνατά περιβαλλοντικά οφέλη από τις πράσινες συμβάσεις: www.iclei-europe.org/relief

^[3] Από τον Buying Fair Guide, που περιέχεται στο CD-ROM: www.iclei-europe.org/buyfair

^[4] Ένα διεθνές σήμα που πιστοποιεί ότι το προϊόν έχει υψηλά επίπεδα ενεργειακής απόδοσης- www.energystar.gov

Προώθηση της καινοτομίας:

- Ακολουθώντας μία πολιτική απόφαση για την επιδίωξη μέτρων για ενεργειακή απόδοση κι εξοικονόμηση οικονομικών πόρων, η πόλη του Αμβούργου προμηθεύτηκε νέα, ενεργειακά αποδοτικά συστήματα φωτισμού για τα 1.500 δημόσια κτήρια. Κατέστη υποχρεωτικό όλες οι επενδύσεις σε ενεργειακό εξοπλισμό να είναι μακροπρόθεσμα, οικονομικά αποδοτικές- π.χ. λαμβάνοντας υπόψη το κόστος στον κύκλο ζωής. Ο όγκος της ζήτησης εξασφάλισε ότι οι αυστηρές απαιτήσεις των προμηθευτών σε ενεργειακή απόδοση αντιμετωπίστηκαν από την αγορά μέσω νεωτεριστικών προσεγγίσεων. Σαν αποτέλεσμα, η αγορά για νέα, ενεργειακά αποδοτικά, συστήματα φωτισμού και οι σχετικές υπηρεσίες στο Αμβούργο, έχει επεκταθεί σημαντικά και τα αποτελέσματα επηρέασαν και τον ιδιωτικό τομέα, με πολλές τοπικές εταιρείες να κάνουν τώρα παρόμοιες επενδύσεις ^[5].

Αναγνωρίζοντας αυτή τη δύναμη, το 2002, η Διεθνής Σύνοδος Κορυφής για την Αειφόρο Ανάπτυξη στο Γιοχάνεσμπουργκ δέσμευσε τις δημόσιες αρχές να προωθήσουν την πολιτική των δημόσιων συμβάσεων που ενθαρρύνει την ανάπτυξη και τη διάθεση των περιβαλλοντικών αγαθών και υπηρεσιών^[6].

4 Γιατί να ξεκινήσουμε τώρα πράσινες συμβάσεις;^[7]

Γίνεται ολοένα πιο σημαντικό κι εύκολο να ξεκινήσουμε τις πράσινες συμβάσεις, για διάφορους λόγους:

- **Αυξανόμενη διαθεσιμότητα πιστοποιημένων περιβαλλοντικών και κοινωνικών προϊόντων και υπηρεσιών.** Όσο η αγορά για τέτοια προϊόντα και υπηρεσίες αυξάνεται, τόσο αυξάνεται η ποσότητα και η ποιότητα της προσφοράς τέτοιων προϊόντων. Επιπλέον, η επέκταση της πιστοποίησης διαφόρων προϊόντων και υπηρεσιών με πληθώρα οικολογικών σημάτων σε εθνικό και διεθνές επίπεδο (Nordic Swan, Blue Angel, EU Flower, FSC, FLO) έχει διευκολύνει την ανάληψη πρωτοβουλιών για τις πράσινες συμβάσεις. Τέτοια σήματα βοηθούν τις αναθέτουσες αρχές να θέσουν περιβαλλοντικές και κοινωνικές απαιτήσεις και να εξασφαλίσουν ότι οι προσφορές των προμηθευτών πληρούν τα κριτήρια που τίθενται.
- **Ευκαιρίες για συνεργασία.** Πολλές δημόσιες αρχές εργάζονται τώρα για να θέσουν σε εφαρμογή πράσινες συμβάσεις. Οι ενδιαφερόμενες Αρχές έχουν πολλά να κερδίσουν με το να μοιραστούν εμπειρίες και πληροφορίες μέσω διεθνών δικτύων, όπως το ICLEI.
- **Αυξανόμενη ευαισθητοποίηση.** Όσο περισσότερες πληροφορίες γίνονται διαθέσιμες και αυξάνεται η ενημέρωση για περιβαλλοντικά και κοινωνικά θέματα, αυξάνεται διαρκώς η πίεση που ασκούν οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (ΜΚΟ) κι άλλες ομάδες για την υλοποίηση πράσινων συμβάσεων από τον ευρύτερο δημόσιο τομέα.
- **Προετοιμασία για μελλοντικούς κανονισμούς.** Καθώς οι περιβαλλοντικοί κανονισμοί γίνονται ολοένα και πιο αυστηροί, η υιοθέτηση μίας προσέγγισης που βρίσκεται ένα βήμα μπροστά από τη νομοθεσία, μπορεί να είναι πιο αποτελεσματική σε σχέση με την υποχρέωση ένας οργανισμός να ανταποκριθεί σε νέες απαιτήσεις, αφού αυτές έχουν θεσμοθετηθεί.

[5] [ftp://ftp.cordis.europa.eu/pub/innovation-policy/studies/full_study.pdf](http://ftp.cordis.europa.eu/pub/innovation-policy/studies/full_study.pdf)

[6] Σχέδιο Υλοποίησης για την Αειφόρο Ανάπτυξη της Διεθνούς Συνόδου Κορυφής, παράγραφος 19

[7] Προσαρμοσμένο από το βιβλίο Οικολογική Σύμβαση: Καλές περιβαλλοντικές ιστορίες για Αμερικανούς (2003), που αναπτύχθηκε από την Ε.Ε για Περιβαλλοντική Συνεργασία της Βορείου Αμερικής

5 Προκλήσεις και λύσεις^[8]

Αν και τα οφέλη των πράσινων συμβάσεων είναι ξεκάθαρα και ευρέως αναγνωρισμένα, ένας αριθμός συγκεκριμένων τεχνικών προκλήσεων εκκρεμεί να αντιμετωπιστεί:

- **Έλλειψη ξεκάθαρων ορισμών.** Πολλοί υπεύθυνοι για θέματα προμηθειών προσπαθούν να διευκρινίσουν τι είναι ένα “περιβαλλοντικά ή/και κοινωνικά προτιμυτέο” προϊόν ή υπηρεσία και πώς να συμπεριλάβουν τέτοιες απαιτήσεις στις προκηρύξεις.

Λύση: Αυτό το εγχειρίδιο παρουσιάζει απλά κριτήρια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για το σκοπό αυτό. Πολλές δημόσιες αρχές χρησιμοποιούν επίσης οικολογικά σήματα στον καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών. Υπάρχουν επίσης και άλλες πηγές για αγοραστικά κριτήρια, στην Ελλάδα και διεθνώς. Το Κεφάλαιο III παρέχει επιπλέον συμβουλές για την ανάπτυξη τεχνικών περιβαλλοντικών προδιαγραφών. Το Κεφάλαιο VI παρέχει τεχνικές προδιαγραφές που μπορούν να ενσωματωθούν στις συμβάσεις για έξι κατηγορίες προϊόντων.

- **Αλλαγή της αντίληψης ότι πρέπει να λαμβάνεται υπόψη μόνο η τιμή αγοράς.**

Μία βασική πρόκληση που αναγνωρίζεται από πολλούς οργανισμούς του δημόσιου τομέα, είναι η αλλαγή συμπεριφοράς των τμημάτων προμηθειών που συχνά λαμβάνουν ως μοναδικό κριτήριο την τιμή αγοράς προκειμένου να επιλέξουν την πλέον συμφέρουσα προσφορά, αντί να λαμβάνουν υπόψη το κόστος στον κύκλο ζωής του προϊόντος ή της υπηρεσίας.

Λύση: Η παροχή απλών πληροφοριών σχετικά με τα οικονομικά οφέλη της χρήσης της προσέγγισης του κόστους κύκλου ζωής μπορεί να βοηθήσει να ξεπεραστεί η αντίληψη αυτή, αν και ο διαχωρισμός των εσωτερικών προϋπολογισμών μπορεί να εξακολουθεί να αποτελεί πρόβλημα. Περισσότερες πληροφορίες σχετικά παρέχονται στο Κεφάλαιο IV.

- **Ενσωμάτωση στα συστήματα διαχείρισης.** Αποκεντρωμένοι οργανισμοί απαιτούν αποτελεσματικά συστήματα διαχείρισης για να εξασφαλίσουν τη συνεπή εφαρμογή των περιβαλλοντικών και κοινωνικών πρωτοβουλιών τους.

Λύση: Η ολοκλήρωση δραστηριοτήτων πράσινων συμβάσεων μέσω ενός συστήματος περιβαλλοντικής διαχείρισης ή ενός συστήματος διαχείρισης ποιότητας μπορεί να βοηθήσει στον ορισμό αντικειμενικών στόχων και διαδικασιών παρακολούθησης σε έναν οργανισμό. Αυτό το εγχειρίδιο παρουσιάζει στο Κεφάλαιο V τα βασικά βήματα της Εκστρατείας Procura⁺, που σχεδιάστηκαν για να βοηθήσουν στην αποτελεσματική υλοποίηση τέτοιων δράσεων.

^[8] Προσαρμοσμένο από το βιβλίο Οικολογική Σύμβαση: Καλές περιβαλλοντικές ιστορίες για Αμερικανούς (2003), που αναπτύχθηκε από την Ε.Ε για Περιβαλλοντική Συνεργασία της Βορείου Αμερικής

6 Το εγχειρίδιο της Εκστρατείας Procura⁺

Αυτό το εγχειρίδιο έχει σχεδιαστεί για να παρέχει ξεκάθαρη και εύκολη καθοδήγηση για την υλοποίηση πράσινων συμβάσεων. Το εγχειρίδιο αναπτύχθηκε από ανθρώπους που έχουν χρόνια εμπειρία ως εργαζόμενοι σε τμήματα προμηθειών του δημόσιου τομέα ενσωματώνοντας κριτήρια αειφορίας στις δημόσιες συμβάσεις.

Βασίζεται στο πρώτο εγχειρίδιο του Procura⁺, που αναπτύχθηκε και τυπώθηκε το 2004, το οποίο αναθεωρήθηκε μέσα από το έργο DEEP^[9]. Το εγχειρίδιο έχει σχεδιαστεί για να παρέχει πρακτικές συμβουλές υλοποίησης και καθοδήγηση για την ενσωμάτωση περιβαλλοντικών κριτηρίων στη διαδικασία των συμβάσεων, παρέχοντας ταυτόχρονα ένα μοντέλο για την ανάπτυξη και τη διαχείριση της όλης διαδικασίας καθώς και αγοραστικά κριτήρια για έξι κατηγορίες προϊόντων υψηλής προτεραιότητας (κατασκευές, ηλεκτρονικός εξοπλισμός (IT), προϊόντα καθαρισμού, τρόφιμα, λεωφορεία και ηλεκτρική ενέργεια) τα οποία είναι συμβατά με τη νομοθεσία και μπορούν να εισαχθούν κατευθείαν στην προκήρυξη προμηθειών.

Αυτές οι ομάδες προϊόντων επιλέχθηκαν ακολουθώντας μία λεπτομερή διαδικασία, μέσα από το έργο RELIEF^[10], για διάφορους λόγους:

- Έχουν τις πιο σημαντικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις στον κύκλο ζωής του προϊόντος
- Υπάρχει μεγάλη διαθεσιμότητα οικονομικά αποδοτικών και περιβαλλοντικά προτιμητέων λύσεων
- Η σημασία των συγκεκριμένων προϊόντων στον τυπικό προϋπολογισμό των δημοσίων αρχών

Το εγχειρίδιο επίσης αποτελεί και έναν οδηγό υλοποίησης για αρχές που συμμετέχουν στην Εκστρατεία Procura⁺. Κάθε Ευρωπαϊκή δημόσια αρχή μπορεί να προσχωρήσει στη Εκστρατεία, για να επιδείξει τη δέσμευση της για την προώθηση των πράσινων συμβάσεων και για να κάνει χρήση των πληροφοριών και συμβουλών που παρέχονται στα μέλη της Εκστρατείας. Για περισσότερες πληροφορίες σχετικά με την Εκστρατεία Procura⁺ ανατρέξτε στο Κεφάλαιο II.

6.1 Τα περιεχόμενα του εγχειριδίου

Το Εγχειρίδιο περιέχει τις ακόλουθες πληροφορίες:

- **Πώς να ενσωματώσετε τη διάσταση της αειφορίας στις συμβάσεις:** Σαφής καθοδήγηση στο πώς να ενσωματώσετε κριτήρια αειφορίας στη διαδικασία των συμβάσεων - από το αντικείμενο της σύμβασης μέχρι τεχνικές προδιαγραφές, κριτήρια επιλογής και ανάθεσης και όρους της σύμβασης- βλ. Κεφάλαιο III.
- **Πληροφορίες σχετικά με την οικονομική διάσταση των πράσινων συμβάσεων:** Μια εισαγωγή στην έννοια της Ανάλυσης του Κόστους Κύκλου Ζωής και συμβουλές για να κρατήσετε χαμηλό το κόστος των συμβάσεων – βλ. Κεφάλαιο IV.
- **Πώς να διαχειριστείτε τις πράσινες συμβάσεις – Τα βήματα της Εκστρατείας:** Ένα απλό πρότυπο υλοποίησης, βασισμένο σε ένα τυπικό κύκλο διαχείρισης για την εξασφάλιση της συστηματικής ενσωμάτωσης περιβαλλοντικών παραμέτρων στις δημόσιες συμβάσεις – βλ. Κεφάλαιο V
- **Βασικά αγοραστικά κριτήρια:** Μία σειρά από σαφή αγοραστικά κριτήρια, που εστιάζουν στις σημαντικότερες περιβαλλοντικές και κοινωνικές επιπτώσεις, τα οποία κάθε δημόσια αρχή μπορεί να χρησιμοποιήσει κατευθείαν στις συμβάσεις έξι βασικών κατηγοριών προϊόντων - κατασκευές, ηλεκτρονικός εξοπλισμός (IT), προϊόντα καθαρισμού, τρόφιμα, λεωφορεία και ηλεκτρική ενέργεια – βλ. Κεφάλαιο VI
- **Οδηγός για την παρακολούθηση της απόδοσης των μέτρων (Κάρτα Αξιολόγησης):** Μία ακριβής προσέγγιση για την παρακολούθηση των ενεργειών σας σχετικά με τις πράσινες συμβάσεις - βλ. Κεφάλαιο V, Ενότητα 2.1.3.

[9] DEEP (Διάδοση Μέτρων Εξοικονόμησης Ενέργειας στα Κτίρια του Δημοσίου Τομέα), διατίθεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, πρόγραμμα «Ευφυής Ενέργεια για την Ευρώπη»: www.iclei-europe.org/deep

[10] www.iclei-europe.org/relief

6.2 Το CD-ROM

Το εγχειρίδιο συνοδεύεται επίσης από ένα CD-ROM ^[11] (προσαρτημένο στο οπισθόφυλλο) το οποίο περιέχει μεγάλη ποσότητα από επιπλέον χρήσιμες πληροφορίες:

1. Το εγχειρίδιο σε μορφή αρχείου pdf

- Δίνει τη δυνατότητα ταυτόχρονης χρήσης του εγχειριδίου από πολλά άτομα του οργανισμού και άμεση ηλεκτρονική πρόσβαση στην καθοδήγηση που παρέχεται.

2. Επιτυχημένα παραδείγματα και παραδείγματα προκλήσεων (διαθέσιμα μόνο στην Αγγλική γλώσσα)

- Επιτυχημένα παραδείγματα: Μία σειρά από επιτυχή παραδείγματα πράσινων συμβάσεων από όλη την Ευρώπη, για να αποτελέσουν έμπνευση για νέους φορείς που θέλουν να συμμετάσχουν στην Εκστρατεία Procura⁺
- Μία σειρά αγοραστικών κριτηρίων που χρησιμοποιήθηκαν σε πραγματικές προκλήσεις: Μία συλλογή κριτηρίων αειφορίας που χρησιμοποιήθηκαν σε πραγματικές προκλήσεις από διαφορετικές αρχές της Ευρώπης.

3. Πληροφορίες για προϊόντα

- Λεπτομερείς πληροφορίες για έξι βασικές κατηγορίες προϊόντων: Πιο αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με την υλοποίηση των πράσινων συμβάσεων, για τις έξι βασικές ομάδες προϊόντων που καλύπτονται στο εκτυπωμένο εγχειρίδιο.

4. Μία σειρά από εργαλεία για την υλοποίηση των πράσινων συμβάσεων

- Ανάπτυξη πολιτικής πράσινων συμβάσεων: Ένα εργαλείο που παρέχει καθοδήγηση για την προετοιμασία πολιτικής πράσινων συμβάσεων, για την υποστήριξη των καθημερινών δραστηριοτήτων σας. Αναπτύχθηκε μέσα από το έργο LEAP^[12]
- Ενεργειακά αποδοτικές συμβάσεις: Μία σειρά εργαλείων για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης των προϊόντων και υπηρεσιών που αντιστοιχούν στις συμβάσεις σας, που περιλαμβάνει για παράδειγμα την προετοιμασία μίας πολιτικής για την προμήθεια ενεργειακά αποδοτικών προϊόντων και υπηρεσιών, ένα εργαλείο για την ανάλυση του κόστους κύκλου ζωής κι ένα εργαλείο αυτο-επιθεώρησης για δημόσιες υπηρεσίες. Αναπτύχθηκε μέσα από το έργο DEEP.
- Δίκαιο και Αλληλεγγύο Εμπόριο στις συμβάσεις: Ο οδηγός για αγορές τέτοιου τύπου προσφέρει συμβουλές για την αγορά προϊόντων του Δίκαιου και Αλληλεγγύου Εμπορίου^[13]
- Κάρτα αξιολόγησης των συμβάσεων: Ένας πίνακας καταγραφής και αξιολόγησης των συμβάσεων σε Excel (όπως παρουσιάστηκε στο Κεφάλαιο V, Ενότητα 2.1.3) για την παρακολούθηση της υλοποίησης πράσινων συμβάσεων
- Παρουσίαση PowerPoint: Περιγραφή των βασικών οφελών των πράσινων συμβάσεων, με στόχο την ενημέρωση και ευαισθητοποίηση στο εσωτερικό του οργανισμού
- Συχνές ερωτήσεις: Μία σειρά από απαντήσεις σε κάποιες από τις πιο συχνές ερωτήσεις σχετικά με τις πράσινες συμβάσεις

5. Μία σειρά από σημαντικά έγγραφα αναφοράς

- Οι Ευρωπαϊκές Οδηγίες για τις συμβάσεις κι άλλα σχετικά έγγραφα

6. Στοιχεία επικοινωνίας

- Επιπλέον πληροφορίες σχετικά με το διεθνή οργανισμό ICLEI και όσους συνέβαλλαν στη σύνταξη του εγχειριδίου
- Πληροφορίες σχετικά με το πώς να συμμετάσχετε στην Εκστρατεία Procura⁺, συμπεριλαμβανομένης μίας αίτησης και των όρων συμμετοχής

[11] Οι πληροφορίες στο CD-ROM είναι επίσης διαθέσιμες για κατέβαση στην ιστοσελίδα του Procura⁺:

www.procuraplus.org

[12] www.leap-gpp-toolkit.org

[13] www.buyfair.org

7 ICLEI - Τοπικές αρχές για την αειφορία

Το ICLEI - **Τοπικές Αρχές για την Αειφορία** είναι ένας διεθνής οργανισμός τοπικών αρχών και εθνικών, περιφερειακών και τοπικών κυβερνητικών οργανισμών, που έχουν δεσμευτεί για την υλοποίηση δράσεων για την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης και αριθμεί σχεδόν 500 μέλη παγκοσμίως. Το ICLEI παρέχει υπηρεσίες τεχνικών συμβουλών, εκπαίδευσης και πληροφόρησης για την ανάπτυξη δεξιοτήτων στο δημόσιο τομέα. Προάγει επίσης τη διάδοση της γνώσης μεταξύ των μελών με στόχο την υποστήριξη των τοπικών αρχών αυτοδιοίκησης στην προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης.

Ο διεθνής οργανισμός ICLEI είναι πρωτοπόρος στο πεδίο των πράσινων συμβάσεων στην Ευρώπη για περισσότερο από 10 χρόνια, συντονίζοντας πολυάριθμα έργα που σκοπεύουν να επιδείξουν το δυναμικό των πράσινων συμβάσεων και να παρέχουν πρακτικά εργαλεία υλοποίησης για δημόσιες αρχές. Όλα αυτά τα έργα και οι μελέτες κατέληξαν στην ανάπτυξη της Εκστρατείας Procura⁺ (δείτε τις παραγράφους που ακολουθούν), και αυτού του εγχειριδίου.

Η ομάδα για τις πράσινες συμβάσεις του ICLEI εργάζεται για την υποστήριξη των δημόσιων αρχών στην προσπάθεια τους για προώθηση των πράσινων συμβάσεων και προσφέρει μεγάλο όγκο πληροφοριών και υπηρεσιών:

- **Εκστρατεία και Δίκτυο:** Σε συνδυασμό με την Εκστρατεία Procura⁺ παρέχονται επιπλέον συμβουλές μέσω της συμμετοχής στο δίκτυο "Αγοράστε οικολογικά" – Δίκτυο επαγγελματιών για τις δημόσιες συμβάσεις (BIG-Net).
- **Συντονισμός διεθνούς έρευνας και πιλοτικών προγραμμάτων**
- **Κέντρο παροχής πληροφόρησης** για τις δημόσιες συμβάσεις, με την διανομή διμηνιαίων ενημερωτικών δελτίων σχετικά με τις δραστηριότητες του οργανισμού, επιτυχή παραδείγματα, εργαλεία καθοδήγησης και οδηγούς εκπαίδευσης.
- **Συμβουλές:** Βοήθεια στη σχεδίαση πολιτικής πράσινων συμβάσεων και σχεδίων δράσης, εξετάζοντας τις συμβάσεις για την εκπλήρωση περιβαλλοντικών όρων, προετοιμάζοντας περιβαλλοντικές προδιαγραφές.
- **Εκπαίδευση:** Το ICLEI έχει το δικό του Διεθνές Κέντρο Εκπαίδευσης και μπορεί να προσφέρει έναν αριθμό υπηρεσιών εκπαίδευσης, στον τομέα των πράσινων συμβάσεων.
- **Οργάνωση συνεδρίων και σεμιναρίων:** Το ICLEI έχει εντεταλμένο προσωπικό για την οργάνωση τοπικών, εθνικών και διεθνών συνεδρίων και σεμιναρίων. Τα συνέδρια του ICLEI με την επωνυμία EcoProcura είναι φόρουμ συζήτησης, τα οποία δίνουν τη δυνατότητα σε διαφορετικούς εμπλεκόμενους φορείς να συζητήσουν και να ξεκινήσουν ένα κίνημα που σκοπεύει να προωθήσει τις πράσινες συμβάσεις σε τοπικό, εθνικό και Ευρωπαϊκό επίπεδο και να συντονίσει μελλοντικές δραστηριότητες στην Ευρώπη.

Για να βρείτε περισσότερα σχετικά με τις δραστηριότητες του ICLEI για τις πράσινες συμβάσεις, επισκεφθείτε την ιστοσελίδα: www.iclei-europe.org/procurement